

07.08.2025

**Määruse „Nõuded müra ohutusele elamutes ja ühiskasutusega hoonetes ning helirõhutaseme mõõtmise meetodid“ eelnõu**

Leiame et määruse eelnõu põhimõtte kehtestada rangemad heliisolatsiooni ja müra nõuded hoonetele, mis ehitatakse või oluliselt rekonstrueeritakse peale määruse jõustumist on samm õiges suunas. Tehnikaülikool ei saa siiski eelnõud praegusel kujul kooskõlastada, sest elamute osas see ei arvesta ehituses toimunud arengutega ning ei suuda kehtestada tehnosüsteemide (KVJ) projekteerimise jaoks kasutuskõlblikke nõudeid. Valdav enamus korterelamuid ja väikeelamuid ehitatakse korteripõhiste ventilatsiooniagregaatidega ning pliidikubudega, millega tuleks arvestada nõuete kehtestamisel. Samuti seoses 01.06.2025 kehtima hakanud energiatõhususe määruste koosseisus olevate suvise ruumitemperatuuri nõuetega (piirtemperatuur 26 kraadi koos 150 kraadtunni ületamisega) eeldatavasti enamik uusi elamuid varustatakse jahutusega. Arvestades jahutuse lühikest tööaega on eelnõus välja pakutud müratasemed liiga ranged. Nii ongi tekkinud olukord, kus eelnõus välja pakutud tehnosüsteemide müratasemed on teatud olukordades põhjendamatult ranged ja sama ajal nt magamistubade jaoks jällegi liiga leebed. Punktis 2.2 kehtestatud erand (5 dB võrra kõrgem müratase) ei ole piisav pliidikubu kasutamiseks ning samuti ventilatsiooniagregaadi korpuse läbi tuleva müra osas.

Teine oluline puudus on rekonstrueerimise eripäradega mitte arvestamine. Olulise rekonstrueerimise puhul näiteks korterite vahelisi seinasid või vahelagesid tavaliselt ei muudeta, mille tõttu uue hoone nõudeid tuleks rakendada mitte lausaliselt vaid sobituvates osades, st nendele hoone osadele ja tehnosüsteemidele, mida renoveerimise käigus muudetakse.

Väga küsitava väärtusega on eelnõu § 5. Nõuded heliisolatsioonile. Selles ei ole esitatud isegi olemuslikku nõuet, et hoonetes peab olema heliisolatsioon, mis tagab akustilise mugavuse hoonete tavapärasel kasutamisel. Lakooniliselt on delegeeritud ilma eesmärgi püstituseta nõuete kehtestamine standardile EVS 842, mis annab teoreetilise võimaluse tööstuse esindajatest koosneval töögrupil oma ärihuvide järgi kehtestada riiklikke nõudeid. See on mõnevõrra pretsedenditu mandaadi delegeerimine, mida ei saa pidada kvaliteetseks õigusloomeks. Ministeerium peaks siiski seadma üldised põhimõtted ning olulised nõuded nagu näiteks akustilise kvaliteediklassi valik, mille rakendamist saaksid standardid seejärel täpsustada. Eelnõu § 5. viidataksegi EVS 842 esitatud hoone akustilise klassi määramisele, kuid kehtiv EVS 842:2003 seda ei käsitle. Selles osas tuleks määrust täpsustada. Määruse tasemel oleks mõistlik kehtestada heliisolatsiooni põhinõuded neljale hoonekategoriale nii nagu on tehtud eelnõu tabelites 1 ja 2.

Eelnõus kavandatud tehnosüsteemide nõuete rakendamine oluliselt rekonstrueeritud hoonetele on loogiline, kuid korterelamute osas tekiks vastuolu kehtiva korterelamute rekonstrueerimise määrusega<sup>1</sup>, mis sätestab elu- ja magamistubadele 25 dB. Seda vastuolu oleks võimalik leevendada sätestades magamistubadele madalam väärtus ning põhjendades eelnõu seletuskirjas, et elutubade osas erisus tuleneb sellest, et renoveerimisel kasutatakse peamiselt tsentraalseid soojustagastusega ventilatsioonisüsteeme, mille puhul elu- ja magamistubadesse tekib võrdne müratase, st väärtus on kehtestatud mitte otseselt müra häiringust vaid projekteerimisest lähtuvalt. Juhime ka tähelepanu, et KredEx-i toetusega renoveerimisel on vastavalt mõõtmisprotokollidele 25 dB saavutatud ilma probleemideta, mille tõttu leebema nõude kehtestamist on raske põhjendada.

Seega pakume välja, et määruse nõudeid täiendatakse elamute tehnosüsteemide müra osas järgmiselt:

- Magamistubadele kehtestada mõne detsibelli võrra madalam müratase kui praegune 28 dB, sest müra magamise ajal on kõige häirivam ja võib viia ventilatsiooni väljalülitamiseni, mis tekitaks ebatervisliku olukorra. On oluline põhimõte, et tehnosüsteemide müra nõuded oleksid elutubades ja magamistubades eraldi sätestatud analoogselt Tabel 1 Liiklusemüra piirtasemetele. Juhul kui projekteerijal tekib kahtlus, et elutuba kasutatakse ka magamise eesmärgil, on alati võimalik rakendada elutoale rangemat magamistoa nõuet.
- Mitteiluruumile (nt pesuruumile, majandusruumile) kuhu on paigaldatud ventilatsiooniagregaat, kehtestada erand: Nõue ei kehti ventilatsiooniseadme korpuse läbi tungivale mürale, mille maksimaalne tase võib olla 45 dB(A).
- Elutoale ja köögile kehtestada pliidikubu erand: Nõue ei kehti pliidikubu töötamisel, avatud köögiga ühendatud elutoas.
- Hoone tehnosüsteemide osas tuleks täpsustada, et nõuded kehtivad nominaalsel (arvutuslikul) õhuvooluhulgal, sest ventilatsiooniagregaatide õhuvooluhulk on laias vahemikus reguleeritav ning suurem müra suurema, nt jahutuseks kasutatava õhuvooluhulga puhul on aktsepteeritav.
- Erand tuleks kehtestada ka jahutussüsteemi töötamise ajale, st jahutusolukorras võiks olla lubatud nt 35 dB eluruumides lähtudes sellest, et magamise ajaks jahutus lülitatakse välja.
- Eeltoodust tulenevalt oleks vajalik eristada ruumide sisekliimat tagavate ühtlaselt töötavate tehnosüsteemide müra nõuded lühiaegsetelt toimivatest üksikutest müraallikatest (nt WC-poti, segistite, jne kasutus). Seletuskirjas tuleks täpsustada, et milliseid tehnosüsteeme peetakse statsionaarseks püsiva müraga müraallikateks ja millised on muutuva tasemega müraallikad (sh eelnõu § 2. Lõige 3).
- Punktis 2.1. on viidatud, et ülejäänud hoonetes on müra normtasemete indikaatoriks  $L_{pA,max}$ , aga vastavalt Tabelile 2 on peamine indikaator  $L_{pA,eq,T}$ . Punkt 2.1 sõnastust tuleb selles osas täpsustada.

Seletuskirja tuleks lisada tehnosüsteemide müra osas viited ja võrdlus standarditega, millest eriosade projekteerijad praktikas juhinduvad, st EVS 906:2018 ja EVS-EN 16798-1:2019/NA:2019 standarditele.

<sup>1</sup> <https://www.riigiteataja.ee/akt/113022025006>

Kokkuvõtvalt leiame, et eelnõus esitatud kujul olevad tehnosüsteemide müra nõuded ei ole eluhoonete projekteerimisel üheselt mõistetavad ning nende tõlgendamine ja erandite puudumine võib tekitada asjatuid vaidlusi. Juhul kui eelnõu sellisel kujul jõustuks oleksid tulevased kohtulahendid nendel põhjustel sisuliselt ettearvamatud. Sarnaseid probleeme võib tekkida ka olulisel rekonstrueerimisel. Seega palume viia nõuded välja pakutud täienduste abil kooskõlla kaasaegsete ehituslahendustega projekteerimise vajadusi ning ka renoveerimise eripärasid arvestades. Alternatiivina on võimalik kaaluda varianti, kus tehnosüsteemide müra nõuded jäetakse määrusest välja ning viidatakse asjakohastele standarditele samal viisil nagu on tehtud heliisolatsiooni osas. See variant siiski rikuks määrus-standard-juhend teabesisu ja otsustusõiguse hierarhiat ning delegeeriks nõuete kehtestamise dokumentidele, mis ei ole selleks ette nähtud.

Jarek Kurnitski  
Hoonete energiatõhususe ja sisekliima professor

Targo Kalamees  
Ehitusfüüsika professor